

Sayı : 2024/
Konu : Vergi Tasarısı hk. görüşler

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Bu hafta başında Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet ŞİMŞEK tarafından Birliğimizin de katıldığı bir toplantı yapılmış, anılan toplantıda iş dünyasının ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerine, yakın zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisine sunma hazırlığı içinde bulunan Vergi Tasarısı hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Sayın Bakanımıza ve ekibine, katılımcı anlayışın sonucu olarak bizlere olan bu daveti için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Nihai taslağın oluşturulması sürecine katkı sağlaması amacıyla sunulan ve tarafımızca dikkat çeken bazı önemli konu başlıkları hakkındaki görüşlerimiz aşağıda sunulmuştur.

I- Asgari Kurumlar Vergisi / Asgari Gelir Vergisi Önerisine İlişkin Değerlendirmelerimiz:

Özellikle uluslararası alanda pek çok ülkede faaliyetleri olan büyük ölçekli yabancı kuruluşlar için OECD düzenlemelerinde de ön plana çıkan Asgari Kurumlar Vergisi uygulaması getirilmesini uygun bulduğumuzu belirtmek isteriz. Zira faaliyette bulunan ülkeden olan kazançların daha düşük kazanç sağlanan diğer ülkelere kaydırılması suretiyle vergi aşındırmasına yol açılabileceği malum olup uluslararası normlara da uyum sağlamak amacıyla bu nev’i bir düzenleme yapılmasında herhangi bir sakınca bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Ancak, çok uluslu şirketler dışında kalan ve ülkemizde mükellefiyeti bulunan yerel kurum ve şahıslar için de getirilmesi önerilen, Asgari Gelir/Kurumlar Vergisi uygulamasının ise Anayasamızın 73’üncü maddesinde yer verilen “*mali gücüne göre vergi ödeme yükümlülüğü*” ilkesine aykırı olduğunu ve kazanç vergilerinin gerçek kişi veya kurumların “*Safi Kazanç/İratlar üzerinden vergileme*” ilkesini de zedeleyeceğini değerlendirmekteyiz. Malumlarınız olduğu üzere, kazanç bulunmazsa dahi asgari gelir veya kurumlar vergisini öngören “*Hayat Standardı Esası*” ve “*Götürü Usulde Vergilendirme*” uygulamaları modern vergicilik anlayışı ile de örtüşmediği gerekçeleri ile yıllar önce (1999 yılında) vergi sistemimizden çıkarılmıştır.

Bilindiği üzere, *Beyan Esasına* dayalı tüm vergi sistemlerinde, beyan edilen kazanç ve iratların doğruluğunun tespiti her zaman vergi idaresinin denetim birimlerince denetlenebilmesi yetki ve olanağı bulunmaktadır. *Gerçek kazancı* esas almayan, götürü bir anlayışla birey ve

Bu belge 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

İncek Kızılcaşar Mah. 2669. Sk. No: 19 06830 Gölbaşı - ANKARA / TÜRKİYE Tel: +90 (312) 586 00 00 Fax: +90 (312) 586 00 11

<http://www.turmob.org.tr>

kurumların iş hasılatları üzerinden ya da bu birey veya işletmelere yine vergi kanunları ile verilen istisna ve indirim hakları kullanılmadan önce bulunan kazançları üzerinden asgari bir vergi tutarı öngörmek ve bunu talep etmek, kanaatimizce vergilendirmede adaleti sağlamayacağı gibi vergi mükelleflerinin vergi idaresine karşı olan güvenini de önemli derecede zedeleyebilecektir. Bunu yanında, esasen bir teşvik uygulaması olarak da öngörülen pek çok vergi müessesesinin vergi mükelleflerine olan avantajları tamamen ortadan kalkmış olacaktır.

Bu durum, özellikle ülkemizin sunmuş olduğu vergisel bazı avantajları dikkate alarak yatırım yapan yerli ve yabancı şirketlerimizin ülkemize olan güvenini de olumsuz olarak etkileyecek, hukuki ihtilafların artmasına yol açabilecek ve asıl ihtiyacımız olan doğrudan sermaye yatırımlarının da başka ülkelere kaymasına yol açabilecektir. Bu nedenle, gerçek kazancın tespitine olanak verecek yeni ve reformist düzenlemelerin hayata geçirilmesinin birincil önceliğimiz olması gerektiğini ve bunu hali hazırda engelleyen unsurların bulunup bulunmadığını kapsamlı olarak değerlendirmek amacıyla ilgili paydaşların geniş katılımıyla oluşturulacak çalıştaylarda konuların enine boyuna tartışılıp değerlendirilmesi gerektiğini ve tüm paydaşların genel kabulü ile oluşturulacak düzenlemelerin hayata geçirilmesinin büyük önem arz ettiğini düşünüyoruz.

II-Vergi Cezalarının Artırılmasına Yönelik Düzenleme Önerilerine İlişkin Görüşlerimiz:

Vergi mevzuatımızda yer alan Özel Usulsüzlük ve Usulsüzlük cezalarının tamamına yakını ihlali yapan mükelleflere kesilmesine rağmen maalesef uygulamadaki alışkanlıklardan dolayı bu cezaların büyük çoğunluğunun, mükellefler tarafından muhasebe meslek mensuplarına ödetilmesi konusunda genel bir eğilim olduğu bilinmektedir.

Hali hazırda sürekli artan iş yükü nedeniyle mesleğini gereği gibi yapmakta dahi zorlanan muhasebe meslek mensuplarının, hizmet vermekte oldukları vergi mükelleflerine kesilen cezaların yüksek oranlarda artacak olması nedeniyle yaşadıkları sıkıntılar mesleğin yapılmasını neredeyse imkânsız hale getirmektedir.

Özellikle uygulamada yaygın olarak karşılaşılan ve sonuçları muhasebe meslek mensuplarına doğrudan yansıyan ceza uygulamalarına ve bu ceza uygulamaları için kamuoyuna ilk yansıyan sunumlardan elde edilen bilgilere göre artırılması öngörülen yeni ceza tutarlarına aşağıda bazı örnek olarak verilmektedir.

- **Elektronik beyanname ve bilgi vermeme, defter ve belgelerle diğer kayıtları ibraz etmeme, mükerrer 242, 257, mükerrer 257 inci maddelerdeki yükümlülüklere uymamak ile muhtasar ve prim hizmet beyannamesine ilişkin zorunluluklara**

Bu belge 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

İncek Kızılcaşar Mah. 2669. Sk. No: 19 06830 Gölbaşı - ANKARA / TÜRKİYE Tel: + 90 (312) 586 00 00 Fax: +90 (312) 586 00 11

<http://www.turmob.org.tr>

uymamak (Birinci sınıf tüccar-serbest meslek erbabı 11.800 TL den 30.000 TL ye; İkinci sınıf tüccar, defter tutan çiftçi, basit usul 5.800 TL den 15.000 TL ye ve bunların dışında kalanlar 3.000 TL den 7.500 TL ye artırılması öngörülmekte ve yapılan ceza artış oranı yaklaşık %150 oranına tekabül ederek, mevcuttaki ceza tutarları **2,5 katına** ulaşmaktadır.)

- **Aracı hizmet sağlayıcılara ilişkin bildirim, bilgi, muhafaza ve ibraz zorunluluğuna uymama -bildirilmeyen, eksik veya yanıltıcı bildirilen her bir alım, satım, kiralama, ilan ve reklama konu mal ve hizmete ilişkin bilgi için-** (Birinci sınıf tüccar-serbest meslek erbabı 59.000 TL den 30.000 TL ye ve İkinci sınıf tüccar, defter tutan çiftçi, basit usul 29.000 TL den 15.000 TL ye indirilmesi; bunların dışında kalanlar 6.000 TL den 7.500 TL ye artırılması ve üst sınır 10.000.000 TL olarak belirlenmesi öngörülmüştür.)
- **Gerçek faydalanıcı bilgisine ilişkin yükümlülükler uymama - uluslararası anlaşmalarda yer alan bilgi hükümlerince istenen bilgileri vermeme-** (35.400 TL den 90.000 TL ye artırılması öngörülerek mevcut ceza tutarı yaklaşık **3 katına** artırılmaktadır.)
- **Muhasebe standartlarına uymama** (40.000 TL'den 100.000 TL ye artırılması öngörülerek mevcut ceza tutarı yaklaşık **2,5 katına** artırılmaktadır.)
- **Tutulması mecburi olan defterlerden herhangi birinin tutulmamış olması** (Sermaye şirketleri için olan ceza tutarı 1.100 TL'den 20.000 TL ye artırılması öngörülerek mevcut ceza tutarı **yaklaşık 20 katına** artırılmaktadır.)
- **Defter kayıtlarının ve ilgili vesikaların noksan, usulsüz veya karışık olması** (SERBEST MESLEK ERBABI 660 TL'den 10.000 TL ye artırılması öngörülerek mevcut ceza tutarı **yaklaşık 16 katına** artırılmaktadır.)
- **Tasdiki mecburi defterlerden herhangi birini 1 ay geçtikten sonra tasdik ettirenler** (BİRİNCİ SINIF TÜCCAR 660 TL den 10.000 TL ye artırılması öngörülerek mevcut ceza tutarı **yaklaşık 16 katına** artırılmaktadır.)
- **Tasdiki mecburi defterlerden herhangi birini süresinden sonra 1 ay içerisinde tasdik ettirenler** (İKİNCİ SINIF TÜCCAR 150 TL'den 3.500 TL ye artırılması öngörülerek mevcut ceza tutarı **yaklaşık 23 katına** artırılmaktadır.)
- Vergi beyanname, bildirim, evrak, vesika ve eklerine ilişkin şekil, muhteviyat hükümlerine uyulmaması (SERMAYE ŞİRKETLERİ 580 TL'den 10.000 TL ye artırılması öngörülerek mevcut ceza tutarı **yaklaşık 18 katına** artırılmaktadır.)
- Bazı evrak ve vesikaların bulunmaması veya ibraz edilmemesi (İKİNCİ SINIF TÜCCAR 150 TL den 3.500 TL ye artırılması öngörülerek mevcut ceza tutarı **yaklaşık 23 katına** artırılmaktadır.)

Bu belge 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

İncek Kızılcaşar Mah. 2669. Sk. No: 19 06830 Gölbaşı - ANKARA / TÜRKİYE Tel: + 90 (312) 586 00 00 Fax: +90 (312) 586 00 11

<http://www.turmob.org.tr>

Bu örneklerden de görüleceği üzere cezalarda aşırı ve çok ciddi artışlar öngörülmektedir. Belirtilen bu cezalar dahil vergi sistemimizde yer alan usule ilişkin cezaların, kanuni muhatabı vergi mükellefleri olmakla birlikte yukarıda da belirttiğimiz üzere çoğu zaman uygulamada bu ceza tutarlarına muhasebe meslek mensupları katlanmak zorunda kalmaktadır. Cezalardaki bu derece yüksek artışın, muhasebe meslek mensuplarını iş yapamaz hale getireceğini ve bu mesleği yürütme motivasyonlarını oldukça olumsuz derecede etkileyeceğini değerlendirmekteyiz.

III- Ticari Kazançlar ile Kurum Kazançlarının Unsuru Olan Bazı Ödemeler İçin Gelir veya Kurumlar Vergisi Tevkifatı Yapılması Önerisine İlişkin Görüşlerimiz:

Bilindiği üzere vergi sistemimizde ticari kazanç veya kurum kazancı niteliğinde olan sadece Yıllara Sâri İnşaat ve Onarım İşlerinde gelir veya kurumlar vergisi tevkifatı öngörülmüştür.

Bu tevkifat düzenlemesinin temel amacı da yıllara sâri inşaat ve onarım işinde kazancın tespiti bakımından öngörülmüş olan özel bir vergileme rejimine dayanmaktadır. Zira, yıllara sâri inşaat ve onarım işlerinde, bu işlerden elde edilen nihai kazanç işlerin bitimi ile hesaplanabildiğinden, işin devamı süresince (*bu bazen uzun yıllar dahi sürebiliyor*) vergi idaresine önden ve geçici mahiyette vergi ödenmesini sağlamak amacıyla “tevkifat” uygulaması kapsamına alınmıştır. Bunun dışında ticari kazançlardan veya kurum kazancından tevkifat yapılmasını öngören herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Tevkifat kapsamına alınan yıllara sari inşaat ve onarım işlerinde tevkifat yoluyla zaten geçici mahiyette (ileride elde edilecek nihai kazançta göre hesaplanacak gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilecek olması hasebiyle) vergileme olduğundan işin devamı süresince ayrıca geçici vergi beyannamesi verilmesine de gerek görülmemiştir. Bir başka ifade ile ticari veya kurum kazancında yıllara sari işler için tevkifat usulü benimsenmiş ve geçici vergi beyannamesi verilmesine gerek görülmemiş olmakla birlikte, yıllara sari inşaat ve onarım işi dışında kalan diğer işlerde ise tevkifat sistemi öngörülmemiş bunun yerine geçici vergi beyannamesi yoluyla geçici vergi ödenmesi usulü benimsenmiştir. Hem geçici vergi hem de kazanç tevkifatı uygulamasının bir arada olduğu bir vergileme rejimi vergi sistemimizde bulunmamaktadır.

Bu nedenle, ticari kazanç elde eden gerçek kişiler ile kurum kazancı elde eden kurumlara yapılan ve KDV tevkifatına konu olan hizmetler nedeniyle yapılan ödemeler

için gelir veya kurumlar vergisi tevkifatı öngören düzenleme önerilerinin genel vergileme rejimi ve sistematigimize uygun düşmediği görüşümüzü paylaşmak isteriz.

Ayrıca tevkifat kapsamına alınması öngörülen, *Denetim ve Danışmanlık* hizmetleri vergi mükelleflerinin özellikle vergisel iş ve işlemlerinin vergi mevzuatına uyumunun sağlanması bakımından önemli katkılar sunması ve vergi kayıp ve kaçığını en başından azaltması, düzeltici etkiler yaratması nedeniyle tevkifat uygulaması kapsamında dikkate alınmaması gerektiğini önemle belirtmek isteriz.

IV-Beş Yıldan Fazla Devreden KDV'nin Vergi İncelemesi Yoluyla Gider veya Maliyet Yazılabilmesi Önerisine İlişkin Görüşlerimiz:

Bilindiği üzere, KDV uygulamasında; “*katma değer*”in vergilenmesi esas olup, bu amacı sağlamak üzere mükelleflerin mal ve hizmet alımları sırasında ödedikleri katma değer **vergisinin**, mal ve hizmet satışları nedeniyle hesapladıkları katma değer **vergisinden** mahsubu(indirilmesi) ve bu indirimden arta kalan hesaplanan KDV olması halinde bu tutarın vergi idaresine ödenmesi sistematigi (indirim mekanizması), KDV'nin en temel özelliklerindedir.

Ancak mükelleflerin satışını gerçekleştirdikleri mal ve hizmetlerin KDV oranının, alım sırasında ödedikleri KDV oranından düşük kaldığı ya da özellikle yatırım dönemi gibi işletmeye henüz geçilmeyen dönemlerde katılan KDV tutarları, bu mükellefler açısından, hesaplanan KDV'nin yetersizliği nedeniyle önemli finansal yükler oluşturmaktadır. KDV uygulamasında dolaylı bir vergi olması hasebiyle esasen *nihai tüketici üzerinde kalması beklenen* KDV tutarı belirtilen nedenlerle üzerinde KDV yükü kalmaması gereken, taşıyıcı rolü olan vergi mükellefi üzerinde kalır hale gelmektedir. Bu mahsurun kaldırılması ve uzun yıllardır indirilemeyen KDV'nin işletmelerimiz üzerinde oluşturduğu finansman yükünün azaltılması ve işletmelerin nakit finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla, devreden KDV tutarının mükellefe iadesine ilişkin olarak gerek iş dünyası gerekse mali camia tarafından uzunca bir süre tartışılmış ve konuya ilişkin olarak 7104 sayılı Kanun'la 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nda yapılan değişiklik ile çözüm getirilmiştir.

İlgili kanuni düzenleme ile Hazine ve Maliye Bakanlığı,

- 3568 Sayılı Kanun kapsamında yetki almış serbest muhasebeci mali müşavirlere, beyannamelerini imzaladıkları dönem ve mükelleflerle sınırlı olmak kaydıyla, 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamında yapılacak iadeye dayanak teşkil edecek rapor düzenletirmeye,

Bu belge 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

İncek Kızılcaşar Mah. 2669. Sk. No: 19 06830 Gölbaşı - ANKARA / TÜRKİYE Tel: + 90 (312) 586 00 00 Fax: +90 (312) 586 00 11

<http://www.turmob.org.tr>

- Bu kapsamda rapor düzenleyecek Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerde aranacak nitelik ve şartlar ile rapor düzenlenebilecek iade türlerini ve azami iade tutarlarını tespit etmeye,
 - Rapor düzenleme yetkisini, belirleyeceği usul ve esaslara göre yapılan eğitimlere katılma ve başarılı olma şartına bağlamaya ve
 - Uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye
- yetkili kılınmıştır.

Getirilen kanuni düzenleme ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler, iadeye ilişkin düzenledikleri raporların doğru olmasından sorumlu tutulmakta ve düzenledikleri raporun doğru olmaması halinde, rapor kapsamı ile sınırlı olmak üzere, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacakları hüküm altına alınmıştır.

Bu tespitlerimiz çerçevesinde; yeni taslak ile hayata geçirilmesi planlanan “beş yıldan fazla devreden KDV’nin vergi incelemesi sonucuna göre gider veya maliyet olarak dikkate alınabilmesi” önerisinin aşağıdaki gerekçelerimiz ile katılmadığımızı mevcut yasal ve idari düzenlemeler içinde söz konusu sorunun (devreden kdv’nin işletmelerimiz açısından oluşturduğu finansman yükü sorunu) zaten çözümünün mümkün bulunduğunu belirtmek isteriz:

- Öngörülen 5 yıllık süre oldukça uzun bir süredir. Birliğimizce de araştırıldığı ve ortaya konulduğu üzere İngiltere de her aylık dönemde devreden KDV tutarı mükellef üzerinde yük kalmayacak şekilde iade mekanizması bulunmaktadır. Ülkemizde de uzun bir dönem beklemeye gerek kalmadan ve aylık dönemler halinde gerekli vergi güvenlik ve müteselsil sorumluluk mekanizmaları da işletilerek devreden KDV nin aylık dönemler halinde iadesine olanak sağlanmalıdır.
- Sadece vergi incelemesi şartına bağlanmadan, hali hazırda zaten kanuni olarak rapor düzenleme yetkisi bulunan Yeminli Mali Müşavirlerin ve 3568 sayılı Kanunda 7104 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler sonrasında rapor düzenleme yetkisi tanınan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin müteselsil sorumlulukları altında gerekli denetim-inceleme ve rapor düzenleme yoluyla da devreden KDV’nin iadesine imkân sağlanmalıdır.
- Devreden KDV tutarının gider veya maliyet olarak dikkate alınmasını sağlamak esasen katlanılan vergi finansman yükünün sadece % 25 lik kısmının vergi yoluyla iade alınmasına (ya da daha az gelir veya kurumlar vergisi ödenmesine) imkân sağlayacak olup, halen fazla ödenmiş olan KDV tutarının % 75 lik kısmının mükellef üzerinde finansman yükü olarak kalmasına devam edecektir. Yukarıda da belirttiğimiz üzere, KDV de indirim mekanizmasında ödenen vergi tutarı, hesaplanan vergi tutarından tenzil

Bu belge 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

İncek Kızılcaşar Mah. 2669. Sk. No: 19 06830 Gölbaşı - ANKARA / TÜRKİYE Tel: +90 (312) 586 00 00 Fax: +90 (312) 586 00 11

<http://www.turmob.org.tr>

edilmesi öngörülmektedir. Bu nedenle getirilecek düzenlemede, devreden KDV tutarının gider veya maliyet olarak dikkate alınması imkânı yerine hesaplanan Gelir veya Kurumlar vergisinden doğrudan tenzil imkânı verilmesi şekline dönüştürülmelidir.

Takdir ve değerlendirmelerinize arz ederim.

e-imzalıdır

Emre KARTALOĞLU
Genel Başkan